

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 20 K Félévre 110 K
 Negyedévre 55 K Egész évre 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A nemzeti hadsereg és a munkásság

**Hegedüs Pál körletparancsnok
 a vaggongyári munkásság között**

Lélekemelő ünnepségnek volt színhelye hétfőn délután a magyar államvasutak debreceni műhelye, a város legnagyobb és leginkább számot tevő ipari telepe, amely rendszerint közel kétezer munkást foglalkoztat.

A műhelynek, mint erőtenyezőnek, nagy jelentőségét régen felismerték a destruktív irányok vezetői s izgaló munkájukkal nemcsak a szociáldemokrácia, hanem egyúttal a bolsevizmus melegágyává is tették azt.

A bolsevizmus kitöréseért és tulkapásaiért azonban éppen oly kevésbé lehet felelőssé tenni a műhely munkásságát, mint általában a magyar ipari munkásságot; a felelősség a lelkiismeretlen vezetőket terheli, akik részben már feleltek, részben még felelni fognak vakmerő, nemzetellenes eljárásukért a bíróság előtt.

Az ő bűnök volt, hogy a becsületes, nehéz életküzdelmet folytató munkásság lelkében léves eszméket hintettek el, hogy megingatták bennük a magyarság, a nemzet, az állam iránt való hűséget: gyűlöletet fakasztottak bennük a többi társadalmi osztályok, ugyszintén az állam intézményei és főképen a hadsereg ellen.

A bolsevizmus letörése után a polgári társadalom néhány tagja érintkezést keresett a munkások vezetőivel, és megértésre talált náluk, de a tárgyalások folytatását az oláh rémuralom megakadályozta, sőt a tárgyalásokon részt vevő néhány férfit hevesen üldözőbe is vett.

A nemzeti hadsereg fenkölt szellemének, hazafias és mély szociális érzéssel telített lelkületének, magas szárnyalású és a jövőbe látó koncepciójának fényes bizonyossága, hogy közvetlenül bevonulása után a tárgyalásokat nagyon szerencsés kézzel a nemzetvédelmi osztály útján maga indította meg és eredményesen be is fejezte. A munkásság minden fenntartás nélkül elfogadta a hazafias, nemzeti alapot és erről egyik nagy gyűlésen a kiváló szociális érzékkel megáldott Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán előtt ünnepléses tanúságot is tett.

Azóta csak erősödött a munkásság hazafias gondolkozása és kialakult benne a vágy, hogy ezt a nemzeti hadsereg képviselője, Hegedüs Pál tábornok, a debreceni katonai körletparancsnoka előtt közvetlenül kifejezhesse.

A körletparancsnok szíves készséggel tett eleget a munkásság óhajának s Incze Kálmán vezérkari főnök, valamint a nemzetvédelmi osztály több tagja: Szabó József százados, Ács Nagy Jenő és Weidner Károly főhadnagyok kíséretében meg is jelent a műhelyben, ahol Rotter Ernő műhelyfőnök és a munkásság vezetői fogadták.

Amint Hegedüs Pál tábornok a több mint ezerfőnyi munkással zsufolt nagyterembe belépett, lelkes eljenzés fogadta, majd előlépett Földesi Lajos munkavezető s a munkásság nevében lelkesen üdvözölte őt. Közölte a munkásokkal, hogy a katonai hatósággal és a polgári társadalom vezetőivel megindított tárgyalások már több irányban üdvös eredményre vezettek. A hatóságok és különösen a tábornok részéről óhajak méltánylásra találak s élelmézésüket is megkönnyítette a tábornok ur nagylelkű elhatározása, amellyel a katonaság készletéből a szükséges élelmiszert a munkásság rendelkezésére bocsátotta. Lelkes szavakkal ecsetelte ezután a munkásság lelki világá-

ban beállott nagy jelentőségű változást, majd pedig felolvasta a következő határozati javaslatot:

A m. kir. államvasutak debreceni műhelyének munkássága 1920. évi május hó 3-án tartott nagy-gyűlésén, amikor a forradalmak lezajlása és az ellenséges megszállás borzalmi után először nyílt alkalma állást foglalni a közélet kérdéseiben, egyhangú lelkesedéssel a következő határozatot hozta:

A munkásság rendületlen hűséggel viseltett a borzalmas megpróbáltatásokon átment magyar haza s az ősök vérével és munkásverejtékekkel száradokon át annyiszor megszentelt minden röge iránt.

A munkásság minden erejének megfeszítésével szolgálni akarja a hazát; előmozdítani érdekét s elsősorban helyreállítani közgazdasági teljesítő képességét és nemzetközi súlyát. Védelmére szükség esetén vért is bármikor szívesen ontja.

A munkásság egyúttal a leghatározottabban elítéli egy a multra nézve, mint a jövőre minden olyan törekvést, amely a magyar állam erejét gyöngyíthetné, régi jogainak és területének visszaszerzését gátolhatná, gazdasági és erkölcsi megújulását elnyomhatná.

Politikai pártállást a munkásság ez alkalommal nem foglalt. Mindenki legjobb belátása szerint kövesse azt az irányzatot, amely lelkiismeretének leginkább megfelel. Elvárja azonban a munkásság minden politikai párttól, hogy annak a szellemi és fizikai munkásságának amelyet a legutóbbi idők eseményei valószínűleg nyomorba döntöttek, szociális követelményeit kielégíteni s erkölcsi és anyagi jólétét az állam erejétől telhetően biztosítani igyekezze.

A munkásság egyúttal elégtétellel és köszönettel veszi tudomásul Hegedüs Pál tábornok urnak, a debreceni katonai körletparancsnokának és Szomjas Gusztáv főispán-kormánybiztos urnak a munkásság ügyei iránt tanúsított buzgó érdeklődését és odaadó támogatását s ezt az érdeklődést és támogatást továbbra is bizalommal kikéri.

Percekig tartó tapsai és éljenzéssel fogadta a munkásság a javaslatot, majd pedig, mikor szavazásra tették fel a kérdést, egyszerre emelkedett fel, mintegy esküre, ezeryi munkáskéz, bizonyoságot téve a magyar államhoz való hűsége, áldozatkészsége és a parancsnoki tábornok iránti nagybecsülése és tisztelete felől.

Ekkor szólásra emelkedett Hegedüs Pál tábornok s a munkásság zajos tapsaitól és éljenzésétől kísérve, nagy jelentőségű nyilatkozatokat tett.

„Köszönettel és örömmel fogadom — mondotta — a munkások hazafias megnyilatkozását. Jól esik látnom élükön ezt a becsületes arcú, derék magyar embert; jól esik látnom, hogy nem engedik többé félrevezetni magukat a nemzettől idegen, Galiciából idevetődött ügynökökkel.

De főként örömmel tölt el a haza megoltalmazására ünnepélyesen kijelentett készségük s szeretetük és nagybecsülésük a hadsereg iránt. Higgyék el, nem igaz az, amit Önökkel elakartak hitetni, hogy a hadsereg a kapitalizmusért vagy az imperializmusért küzdött; a hadsereg a hazáért, mindnyájunk hazájáért küzdött; a hazát védte és meg is tudta volna oltalmazni a beállott katasztrófától, ha lelkiismeretlen emberek itthon nem bontották volna fel az ország rendjét.

Mondhatom, keserű érzés volt, mikor

hadosztályommal — amely teljes rendben vonult vissza a hadjárat végén — a harcterekről hazatértem s látnom, éreznem kellett a belső pusztulást.

De most a megújulás útjára léptünk s egyesült erővel helyrehozhatjuk a múlt bűneit és mulasztásait. Örömmel látom, hogy Önökre számíthat a magyar haza. Én is mindent megakarok tenni a hazafias érzésű munkásságért, — amint meglettem eddig is, — amennyi módomban áll. Én nem ígérek többet, mint amennyit megtehetek, de arról biztosíthatom Önöket, hogy amit ígértem, azt meg is teszem. Az Isten áldja meg mindnyájukat!”

A lelkesedéstől kipirult a munkásság arca, mikor a tábornok szavai elhangzottak; a taps, az éljenzés véget nem akart érni. Valami csodálatos érzés járta át mindannyiunk lelkét, mert éreztük, hogy újból egységes a magyar nép, hogy többé nem lesz senkinek ereje megingatni a magyar munkás honfihűségét! Olyan vezért, mint Hegedüs tábornok, minden munkás lelkesen fog követni, bárhová szólítja hívó szózata.

A körletparancsnok ünneplése után még Bernoldk Nándor egyetemi tanár emelt szót.

„Teljesen hatása alatt állok — mondotta — a fényes jelenetnek, melyben kezet fogott egymással a magyar katona és a magyar munkás. Most vajjon ki szólhatna inkább a nemzeti hadsereg nevében, mint a tábornok ur, akit magas állása, kiemelkedő egyénisége és fényes katonai múltja egyaránt jogosan állít a legelső sorába és ki lenne hivatott inkább kifejezni a debreceni munkásság lelkületét, mint a városnak ez a legnagyobb és legtekintélyesebb ipari telepe? Ha ez a két tényező találkozik, akkor a nemzeti hadsereg találkozott a magyar munkássággal.

Ha eddig nem tudtuk volna, mit jelent a nemzeti hadsereg, megtanítottak rá a közel-múlt borzalmi. Linder „nem akart” katonát látni; nos, elérte, hogy nem látott magyar katonát; de az ellenség rabló hadai végigpusztították szegény nemzetünket. Mi hadsereg nélkül úgy állottunk, mint a megköltözött vagy beteg, tehetetlenül vergődő ember, akit kegyetlenül vernek, mindenéből kifosztanak s kinek nincs karja, amit védelmére felemelhetne; nincs fegyvere, amellyel a rablókat elzűhetné! Ma újra van hadseregünk s ez a hadsereg nem imperializmusért, nem a kapitalizmusért, hanem a hazáért és benne a dolgozó munkásságért küzd.

Egymásra van utalva e két tényező; egyik: amely munkájával termeli az életjavait; a másik: amely megvédi a munka jogát, a munkást és az ő termelvényét.

A tábornok ur és az önök nyilatkozata biztosíték arra, hogy e két egymásra utalt tényező nemcsak külső parancsok kényszere folytán, de a meggyőződés belső erejével is támogatni fogja egymást.

De az önök nyilatkozata még többet is jelent; el fog hangozni innét mindenfelé, mint nagyjelentőségű egyaránt harcos és békés üzenet.

Üzenet ez a kü föld imperialistáinak. Ezek megértik majd belőle, hogy a magyar nemzet lelki egységét állandóan megzavarni, osztályait tovább is egymás ellen gyújtani és ezzel az ország erejét végleg letörni nem lehet.

De üzenet ez az internacionálénak is. A magyar munkás, hiven állotta eddig a munkásság világszolidaritását. A legnagyobb áldozatot hozta a világ minden munkása közül. És hol van most az az internacionale, amely a

nyugoti demokráciában — Angliában csak úgy, mint Franciaországban — oly súlyos politikai tényező? Mért nem emeli fel hatályosan tekintélyes szavát a magyar nemzet igazságtalan elnyomatása és abban a magyar munkásnak ellenséges hatalmaktól teljes kifosztása ellen? Hát értse meg most ez az internacionale, hogy a félrevezetelt és megtévesztelt magyar munkás immár nem általa, de nemzetének egysége, nemzeti erejének fokozása, az egész magyar társadalom minden osztályának teljes szolidaritása útján keresi a maga boldogulását.

Meg fogja érteni az önk nyilatkozatát a magyar társadalom minden rétege is, mint hatályos figyelmeztetést, hogy minden társadalmi osztálynak a nemzet egyetemes érdekeiért kell küzdenie és egyik osztály sem állíthatja a maga érdekét az egyetemes érdekeknek fölébe.

És meg kell, hogy értse nyilatkozatukat a magyar politikai élet is, amely büszkén hirdeti, hogy nemzeti és keresztényen alapon áll. Ezek nem lehetnek tres jelszavak, hanem súlyos kötelezettségeket rónak azokra, akik magukénak vallják. Elsősorban pedig azt a köteletséget, hogy megértsék a kereszténység hatalmas alap-gondolatát: Szeresd felebarátodat mint tenmagadat! Politikánk csak úgy lesz keresztény és nemzeti, ha a szeretetnek elvét igazságosan megvalósítja; érvényre juttatja különösen a munkásság javát célzó szociális intézmények alkotásában!

Az üzenet végül önknek is szól, munkástestvérek, és arra kötelezi mindnyájukat, hogy tettekkel igazolják azt, amit ígértek: lángoló hazaszeretettel és nemzeti hadsereg megbecsülésével!

Az ünnepélyes gyűlés e szavak után a nemzeti hadsereg lelkes éltesével véget ért s Hegedűs Pál körletparancsnok kíséretével együtt, a munkásság ünnepi sorai közt távozott el.

Ezután Mándoky tábort lelkész tartotta meg nagy tisztség mellett, rendkívül lebilincselő előadását a Nemzeti Szövetség nevében.

TÁVIRATOK

Rendkívüli minisztertanács

Budapest, május 7. (Nemz. St. tel. jel.) Ma délelőtt rendkívüli minisztertanács volt, melyen a békeszerződéssel kapcsolatos kérdések kerültek megvitatásra. A minisztertanácsban megjelent Apponyi Albert gróf is. Kormánykörökben mind erősebben alakul ki az a vélemény, hogy a békeszerződés a mai formájában elfogadhatatlan és kivihetetlen.

Bécs és a magyar béke

Bécs, május 7. (N. St. t. j.) A mai reggeli lapok a legmélyebb részvét hangján írják a magyar békeszerződésről és arról a kísérőlevélről, amelyet a legfelsőbb tanács a békeszerződéshez mellékel. Egytől-egyig megállapítják a bécsi lapok, hogy a békeszerződésnek egyetlen részét sem lehet végrehajtani.

A „Neue Freie Presse“ a többek között ezeket írja: A magyarságra erőszakosan rákényszerített békeszerződés csaknem 4 millió embert zár koporsóba és szolgáltat ki a győzőknek, akiknek oly könnyen s igazságtalanul a legértékesebb magyar területek hullottak a karjukba. Egy hosszú évezred munkája semmisül meg, amelyen már úgy látszik nem sokat változtat a határvizsgáló bizottság munkája sem. Vajjon nem lehetett volna-e sok igazságtalanságot elkerülni, ha a bűnöket állítják a népek törvényszéke elé. Magyarországon egyetlen ember van, aki előre elmenekült a felelősség elől. Ez a főbűnös Károlyi Mihály gróf, aki azt hitte, ha egy gyors ugrással egy másik táborba veti át magát, akkor előnyököt tud elérni.

Andrássy intelme

Budapest, május 7. (Nemz. St. tel. jel.) Andrássy Gyula gróf mai nyilatkozatában hitegette és nyugalmat ajánl a magyar nemzetnek. Ne feledje el senki, — mondja, hogy az elhamarkodott ítélet a nemzet életére és existenciájára ellen elkövetett merénylet lehetne.

Holland laptudósító a magyar békéről

Koppenhága, május 7. (N. St. t. j.) A magyar békeszerződéssel kapcsolatban a „Telegraphen Compagnie“ ezeket mondja:

A magyar békefeltételekkel senki sincsen meglegedve, kivéve azokat az államokat, melyek által megnagyobbodtak. Az entente államok, különösen az angolok nem titkolják azon szándékukat, hogy a lejtőpárt Magyarországgal szemben loyálisabb elintéztést kell keresni, de a franciák és olaszok is belátták azt, hogy mennyire igazságtalanul jártak el Magyarországgal szemben.

Vasárnap lesz meg a teljes szöveg

Páris, május 7. (Nemzeti Sajtó tel. jel.) A magyar békeszerződés teljes szövegét Praznovszky Iván dr. meghat. miniszter és főtitkár fogja magával hozni, aki valószínűleg vasárnap érkezik meg Budapestre.

Biztosítva van az ország köz-életmezése

Budapest, május 6. (N. St. t. j.) Temple Rezső közéletmezési államtitkár az ország el-látásáról ezeket mondotta: Az ország közéletmezése ha a lekötött mennyiségek pontosan megérkeznek — zavartalanul biztosítva van az új termésig. Azt pedig, hogy a külfölddel lekötött közszükségleti cikkek hiánytalanul megérkezzenek, az itt tartózkodó antant missziók garantálták.

AZ ARANY JÁNOS TÁRSASÁG

ünnepélyét, melyet a kormányzó ur jelenlétében rendezett volt, e hó 10-én, azaz hétfőn este 8 órai kezdettel a Csokonai színházban megismétli. Jegyek délelőttönkint a Hajdúföld kiadóhivatalában váltathatók. Részletes programot vasárnapi számunkban adunk.

KÉRELEM A SZEREPLŐKHÖZ!

Mindazon hölgyeket és urakat, kik a műsor életképében a multkor szerepeltek, felkéri az Arany János Társaság, hogy ma, az az szombaton délelőtt fél 11 órakor a Csokonai színház főpróbájában megjelenjen és az ismételt színelőadásban résztvenni sziveskedjenek.

— A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának vasárnap (f. hó 9-iki) gyűlésének sorrendje: Délelőtt fél 11 órakor a Bika dísztermében programbeszédet mond dr. Pröhle Vilmos, Debreczen II. ker. képviselőjelöltje; fél 11 órakor az Uránia mozgószínház helyiségében programbeszédet mond dr. Milotay István, Debreczen I. ker. képviselőjelöltje. Fél 11 órakor a Szent Anna-utcai főgimnázium udvarán programbeszédet mond dr. Bernolák Nándor a III. ker. képviselőjelöltje. 12 órakor Vasutas gyűlés a Máv. üzletvezetőség udvarán. 12 órakor Tiszviselő gyűlés a Bika mozgószínház helyiségében. — Délután 3 órakor nagygyűlés (kiszáradék) a Bika dísztermében. Fél 6 órakor Nőgyűlés (Schlachta Margit beszéd) a Bika dísztermében. Fél 6 órakor Munkásgyűlés a Margitfürdőben. Fél 6 órakor Iparosgyűlés a városbáza udvarán. A gyűléseken megjelennek és beszédet mondanak Haller István, dr. Bernárd Ágoston és dr. Bleyer Jakab miniszterek, dr. Szimrecsányi György, dr. Rassay Károly és Székely János államtitkárok, Homonnay Tivadar, Kovács Emil, Kontra Aladár, Frühwirth Mátyás, Hentz Károly, dr. Kenéz Béla, Szabó József nemzetgyűlési képviselők és még több kiváló politikus. Pártelnökség.

— Az új lakbéremelésről szóló 3530/920 M. E. sz. rendelet dr. Buczy Ferenc ügyvéd, volt lakáshivatali előadó magyarázatával el-látva, most jelent meg. Minden könyvkereskedésben kapható. Ára 6 korona.

— Adomány a menekültek részére. A debreceni Csurka temetkezési intézet 200 koronát küldött kiadóhivatalunkhoz a menekültek részére. Az adományt a polgármesteri hivatalhoz juttattuk.

HIREK

MINDEN MAGYAR TÜNTESSSEN A BÉKESZERZŐDÉS ELLEN!

A magyar Területvédő Liga elnöksége közli, hogy nyugodtan fogadja mindenki a békeszerződés híreit, ne tüzzön ki senki gyászlobogót, hanem annál lelkesebben tüntessen a békeszerződés aláírása ellen. Viseljen mindenki nemzetiszínű jelvényt és zöld lombot vagy egyszerű fölgylevelet. Tartsa mindenki hazafias kötelességének, hogy résztvegyen a béke aláírása ellen tartandó gyűléseken. Egyhangulag tiltakozni kell minden magyar embernek hazánk területi megcsonkítása ellen. Nincs magyar ember, aki hazánk megbecstelenítéséhez hozzájárulna.

Vasárnapi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Barabás Samu kolozsvári esperes, délután 3 órakor káti magyaráz Szathmári Gábor hittanhallgató. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Almásy Márton segédlelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész, délután 3 órakor káti magyaráz Boros István h-hallgató. Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Nagy Jenő segédlelkész, délelőtt 11 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Mezey Béla segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Uray Sándor lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Nagy István segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Almásy Márton segédlelkész. Ispótyi-templomban délelőtt 9 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál Molnár Ferenc vallásnévelő lelkész. Vározi szegényházban délelőtt 9 órakor prédikál Márton Sándor segédlelkész.

Vasárnapi iskola délelőtt 9 órakor a Kossuth-u. 75. sz. a., Csap-u. 9. és Csap-u. 11. sz. a. leányiskolában. Délelőtt 10 órakor a nőegyleti árvaházban és a Kandia-u. 7. sz. a. Délelőtt 11 órakor a ref. felső leánynevelő intézetében, serdülőknak ugyannott, a ref. egyház tanácstermében és a homokkerti imaházban. Délután 2 órakor a Diakonissza Otthonban, Nyil-utca 85. sz. a. és a Miklós-u. iskolában. Délután 3 órakor a Csap-u. fiúiskolában és Nyilasstelepi iskolában.

Délután 4 órakor a Kezefirmált Leányok Szövetsége tartja összejövetelét a ref. egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. sz. c.

Délután 5 órakor a Kossuth-u. templomban tartandó vallásos estélyen bibliát magyaráz Szele Miklós vallásnévelő.

Barabás Samu kolozsvári esperes, kiváló szónok, aki fajmagyarságáért Erdélyben a megszálló oláhoktól sok megpróbáltatást szenvedett. Most a nemzeti eszmék kultuszában a „Nem, nem, soha“ magasztos idejáért küzd szóval és tollal, széles ez országban. A Dunántúlt már bejárta, most pedig a Tisza-Duna közének indul. Nagytemplomi szónoklatát bizonyára a hívők nagy tömege fogja végighallgatni.

A róm. kath. templomban holnap, vasárnap délelőtt 6, 7, 8, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes misek, 9 órakor nagy mise, utána szentbeszéd. Délután 3 órakor litánia, fél 6 órakor sz. olvasó, 6 órakor a majusi ájtatosság sz. beszédével. Hétfő, kedd, szerda 7 órai mise után keresztjáró ájtatosság.

Az ág. hitv. evang. templomban (Miklós-u. 3. sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Zeman Zoltán segédlelkész végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

— Városi közgyűlés. A városi tanács elhatározta, hogy hétfőn délelőtt rendkívül közgyűlésre hívja össze Debreczen város törvényhatósági bizottságát, hogy állást foglaljon a békeszerződés és Magyarország területi épségének megcsonkítása ellen.

— Az oláhok Érmihályfalva előtt felszedték a sineket. Vasutasok hozzák a hírt, hogy az oláhok Barantó és Érmihályfalva közt 500 méter hosszúságban felszedték a vasuti sineket. Az oláhok nyilvánvalóan azért tették ezt, hogy a magyar vasutasok át ne szökhessenek mozdonyokkal és vasuti kocsiakkal a demarkációs vonalon — mikor visszavonulásukat folytatni fogják.

— Pósa Lajos munkái. A városi tanács özv. Pósa Lajosné értesíti, hogy boldogult férje, a gyermekesereg kedves költőjének munkáit 50 példányban megrendeli és az iskolák közt fogja szétosztani.

— Kérjetelek vásárlásaitok alkalmával szeretetbélyegeket!

— Szabadságon a polgármester. Márk Endre polgármester holnap kezdi meg 2 hónapi szabadságát, azonban a tanácsüléseken szabadságideje alatt is részt vesz.

— A Vagongyar munkásai a Nemzeti Hadseregért. Az új idők szellemének megfelelően a debreceni vagongyár munkásgárdája is készségesen siet nemcsak testi, de szellemi erejét is a megtépett haza szolgálatába állítani. Kultur egylete műkedvelő színházi előadásokat szándékozik rendezni a Nemzeti Hadsereg és a székely menekültek javára, s e célból beadványban kéri a városi tanácstól a Csokonai-színházat. A beadvány — mely fontos történeti adat, s mely a keresztyén magyar munkásság honszeretét és megértését sugározza — így hangzik:

— Az „Egyetértés” máv. kultur egyesület Debrecen városában 22 éves fennállása óta mindég fontos kultur missiót teljesített. Ma a mikor a társadalom minden rétege siet leróni adóját a rombadöntött haza felsegítésére — az „Egyetértés” színjátszószíniestája is teljes lelkéből igyekszik e célra két színházi estét rendezni. Az oláhok — szépen felszerelt színpadunkat teljesen tönkretekíték s így annak helyreállításáig hajléktalanok lévén, kénytelenek vagyunk a Tek. városi Tanácsot kérni, hogy folyó év június hó 5 és 6 ára a Csokonai városi színházat részünkre átengedni kegyeskedjék. Június 5 én a nemzeti hadsereg javára „Az iglói deákok” című színdarabot, június 6 án pedig az erdélyi menekülteket segélyező debreceni székely társaság javára a székely tárgyú „Gyimesi vadvirág” című népszínművet óhajtuk előadni. — Alázattal kérjük e két estére a Csokonai színházat átengedni a tekintettel a jótékony célra a vigalmi adót is elengedni. Megjegyezni kívánjuk, hogy a több oldalról jövő közönségnek engedve, ezen szándékunkat Hegedűs Pál tábornok ur, ugyszintén Szomjas Gusztáv főispán ur ömeltóságáknak bejelentvén, a legjobb indulattal ígérték meg ezen két estélyen a védnökség elvállalását.

— A ref. leánynevelő intézet estélye ma, május hó 8-án 6 órakor lesz a Vigszínházban, a következő műsorról: 1. „Jönnek a templomból” jelenet keretében Vígvári „Segítsetek” c. költeményét szavalja Mohácsi Anna. 2. Szent-Gály: „Kikel még a földből”. Éneklí a leánynevelő intézet egyesített énekkara. 3. Beszéd. Tartja Koncz Aurélné. 4. Székely táncok. Bemutatja az intézet 16 növendéke. 5. Játsszik a vasi gyalogezred zenekara. 6. „A gyászoló Hunnia”. Éldkép. 7. Herczegh Ferenc: „Az árva korona” c. jelenetét előadják: Fejes Jolán és F. Varga Edith. 8. „Ébredő Hunnia”. Éldkép. 9. Székely népdalok. Éneklí magánkarok és a leánynevelő intézet egyesített énekkara. 10. Palotás. Bemutatja a leánynevelő intézet 24 növendéke. 11. Himnusz. Katonazene kísérettel éneklí az intézet egyesített énekkara. A befolyó tiszta jövedelem részben az erdélyi propaganda, részben az erdélyi menekültek javára fordítatik. A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel május hó 9-én, vasárnap délután 5 órakor az előadást az intézet megismétli. Jegyek előre válthatók a Mentze Henrik sport-üzletében (Piac-u. 38.). A Székely Társaság összes előadásaira jegyek elővételeiben Aszmann Ferencnél is kaphatók. A szombati hangverseny után a Székely Társaság tagjai a városunkban tartózkodó erdélyiekkel együtt ismerkedési összejövetelt rendeznek az Angol Királynő éttermében.

A ref. leánynevelő-intézet Erdélyért rendezendő előadása. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a szombati (május 8.) előadásra kibocsátott lilaszínű belépőjegyek tévesen vannak máj. 9. időponttal lebélyegezve. E jegyek a szombati (máj. 8.) előadásra érvényesek. A vasárnapi (máj. 9.), második előadásra új belépőjegyek válthatók a Mentze áruházban. vasárnap folyamán pedig a Vigszínház pénztárában. Rendezőség.

— Meghívó. A „Debreceni Keresztyén Kiszgazda- és Földmivesszár” f. május hó 9-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlést az Arany Bika épületében levő Vigszínházban.

— Bangha-féle imakönyvek 30 koronától és feljebb kaphatók Antalfynál Varga u.

— Leikigyakorlat a kath. templomban. A kath. nőegyletek felkérésére P. Jámor László jézusársasági atya hétfőn, kedden, szerdán a kath. templomban leikigyakorlatokat tart a kath. női intelligencia számára. Mindegyik napon két elmélkedés lesz, egyik d. e. 9 órakor, a másik d. u. 5 órakor. A keresztyén újjászületésre oly fontos lelki mélyítést célzó leikigyakorlatokon részt vehet minden kath. intelligens nő. A helybeli kath. nőegyletek vezetői első sorban az egyleti tagokat ezuton szólítják fel a részvételre. P. Jámort a múlt években tartott leikigyakorlatokból annyira ismerik és oly sokan ígérkeznek őt most is meghallgatni, hogy ezért fog az idén tágasabb helyen, a templomban beszélni.

— A szombathelyi tűzér osztály tisztikara és legénysége mély fájdalommal jelenti, hogy a háboruban is kiváló magatartást tanusított két bajtársa: Söreggyárió Ferenc szakaszvezető és Nágel János főtűzér f. hó 6-án szolgálat közben szerencsétlenség áldozata lett. Temeztésük a volt közös csapatkórház halottas házából f. hó 8-án d. u. 3 órakor lesz katonai pompával.

— Vetésterületi adatgyűjtés. A m. kir. központi statisztikai hivatal a 1897. XXXV. t.-c. alapján elrendelte az 1919. év őszén és az 1920. év tavaszán bevetett területekre (és az összes szántóföldekre) vonatkozó adatgyűjtést. Felhivatnak ezért a város határában levő 100 kat. holdnyi vagy ennél nagyobb területtel rendelkező gazdaságok tulajdonosai (kezelői, bérleti) hogy a szükséges vetésterületi adatok beszolgáltatása végett a városi lisztirodában (Csapó u. 15.) folyó évi május hó 5-től 9-ig terjedő időben következménye terhe mellett jelentkezzenek. Debreczen, 1920 május hó 1. Közélelmezési ügyosztály.

— Közalkalmazottak beszerzési csoportja közli összes tagjaival és testületekkel, hogy az ideiglenes kedvezményes igazolványok átvétele és kiadása folyó évi május 8-ától kezdve minden délután 4 órától 7 óráig történik, a Fővármivatal hivatalos helyiségében az 1. számú postaépület hátulsó udvarán. Felkérjük összes tagjainkat, hogy tagfelvételi, valamint kedvezményes ételmszer-jegyekre vonatkozó ügyeikben csak kizárólag fent írt időben és helyiségben jelentkezzenek, mert e nap más órájában egyéb teendőket végzünk. Fenti időben a kellő felvilágosítást úgy egyeseknek, mint testületeknek említett helyiségben adjuk meg.

— Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Legmélyebb fájdalomtól lesújtva, de a Mindennato Isten bölcs rendelkezésén megnyugodva, szomorúsággal tudatjuk felejtethetetlen drága férjem, sógorunk, kereszttápnk s kedves rokonunk Kiss András református tanító áldásos és fáradhatatlan életének 62-ik, boldog házasságának 37-ik, lelkiismeretes tanítói működésének 42-ik évében, folyó május hó 6-án déli 12 órakor, hosszas gyengélkedés után, váratlanul történt csendes elhunytát. Drága halottunk földi részeit május hó 8-án, szombaton délután 3 órakor fogjuk, Csapó-utca 11. száma gyászaháztól a nagytemplomban tartandó gyászima után, a Hatvan-utcai sírkertben végső nyugalomra helyezni. Végtisztviselgetéltre rokonaikat, jóbarátainkat és ismerőseinket, valamint a megboldogultnak barátait bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1920 május hó 6-án. Legyen siri álma csendes és emléke áldott! Bánatos özvegye: özv. Kiss Andrásné szül. Szűcs Mária. Sógorsága: Horváth Lajos nejevel Szűcs Ilonával és gyermekeivel, polg. Kiss Mihály nejevel és gyermekeivel, polg. Nagy Mihály nejevel és gyermekeivel. özv. Telki Mihályné és családja. A közeli és távoli rokonok nevében. — A temetést Dankó temetkezési vállalat Kossuth utca 6. rendezi.

— Nyilatkozat. Téves beállításban került a „Debreceni Újság”-ba, hogy én Bangha Béla urat a debreceni protestánsok nevében üdvözöltem. Erre hivatlannak érzem magamat. Beszélgetésem a lánglelkű szónokkal teljesen magánjellegű volt és üdvözlés senkinek a nevében nem történt! Bakoss Sarolta.

— Redőnyeit gyorsan megjavítja Pires Béla lakatos műhelye Péterfia-u. 32. sz.

— Elfogott veszedelmes tolvaj. A debreceni rendőrség elfogta Varga Albert többszörösen büntetett rovott multu szabósegédet, akit 4 havi fogházra volt elítélve 1919-ben. Az ügyesség a kommun kitorése előtt Ceglédre szállította, ahonnan a diktatura idején kiszabadították, mely idő óta számtalan bűncselekményt követett el. Legutóbb azonban rajta vesztett, a rendőrség elcsippte és átadta az ügyésznek.

— Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényéből, mert közgazdasági életünket is keresztyén és nemzeti szellemben kell átalakítani, ha élni akarunk! — Jegyzéseket kiadóhivatalunk is elfogad.

— Táncestély. Folyó hó 8-án szombaton a Royal disztermében az iparos és kereskedelmi ifjakból alakult tánciskolám növendékeinek bevezető táncestélyt (próba bált) rendezek, melyre az érdeklődőket ezuton hívom meg. Kezdeté este 6 órakor, belépő díj 8 korona és a vigalmi adó. Az új tanfolyam 10-én hétfőn veszi kezdetét. Beiratásokat már elfogadok. Tisztelettel ifj. Schaff János táncitanító. Lakásom Csapó-u. 61.

— Ivánfi Jenő, a Nemzeti színház örökös tagja május 11-én kedden a Bika-disztermében Shakespeare, Sophocles, Arany és Petőfi műveiből előadó estélyt tart. Jegyek a Színházi Figarónál váltható.

— Kévekkötő zsinagógi állami kiutalás nem lesz, ezért kérjük egyesületünk tagjait, hogy az együttes megrendelhetés végett szükségleteiket legkésőbb május 15-én délig titkári hivatalunkban bejelentsek. Debreceni gazdasági egyesület.

— Kenderet a kik vetni óhajtanának még, sürgősen jelentkezzenek. A vetőmagot beszerzi a debreceni gazdasági egyesület.

— Szőke mangalica tenyész sertés kant, akik óhajtanak beszerezni, jelentkezzenek vásárnap május 9-én délig a titkári hivatalnál. Debreceni gazdasági egyesület.

Margit-füredő állandóan nyitva

— Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűcs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

— Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmüterméi Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5-ig.

— Logrosszabb nyakkendőit is ujjá alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schuschter Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Gyakorlott, jó megjelenésű, keresztyén főkönyvelőt keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokat bizonyítványokkal együtt f. hó 15-ig bezárólag kérünk címünkre benyújtani. — Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság, Debreczen, Király-u. 2.

Művészet

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Szombat: Járay Sándor bucsufellépte Vigözvegy operett.

VIGSZÍNHÁZ:

Szombat: Az erdélyi menekültek javára a Dóczy intézet előadása.

* A Varázskeringő operettet adták csütörtökön este a Csokonai színházban. Ez a darab a háboru előtti boldog idők terméke, amikor az emberek már nem fétek meg a börtökben. Itt azonban torz humor és elég esetlen tréfák tükrében kifigurázva látjuk az uralkodó fejedelmet, a német Joachimokat és Lothárokat. Neveltség tárgya léhaságánál és hülyeségénél fogva az „Isten kegyelméből való”. No talán azóta Németországban az operettírók is másképp gondolkoznak ebben a kérdésben. Bezzeg jó volna most rendet tartani, szervezni és célokat kitűzni akár egy Joachim is. A darab meséje különben sikamlós. Mi történi, illetőleg minek kellene történi egy bizonyos nász-

éjszakán. Ez is a boldog béke korának a frivolitására emlékeztet. A zenéje szép, finom, cüvenciós. Messze felülemelkedik a librettón.

* Pekár Gyula darabjának debreceni bemutatója. A területvédő liga május 16-án tartja maggyűlését Debreczenben. Ez alkalommal kerül színe diszeldadásban Pekár Gyula volt miniszter kiváló darabja: „A magyar”. A darab szerepeit fővárosi művészek játsszák. A városi tanács a Csokonai színházat átengedte e napra.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* Járay Sándor ma bucsuzik a debreceni közönségtől az Éva operettben. A fiatal énekes bonvivant rövid idő alatt belopta magát a debreceni közönség szeretetébe s így elképzelhetően zajos estnek ígérkezik a mai bucsuja.

* Honthy Hanna bucsuja vasárnap Vasárnap este a Márványenyasszony operettben bucsuzik a debreceniek dédelgetett primadonnájának egyik legkedvesebb szerepével. Ugyancsak utoljára játszik a népszerű Szigeti Jenő is, aki a hivatalos kommitniké csak azért nem jelenti, hogy bucsuzik, mert valószínű, hogy ő visszatér hamarosan Debreczenbe. Szigeti Jenő ugyanis mindkét színház részéről szerződéses ajánlatot kapott.

* Megismétlik a vigszínházi Divat-revüt. A vigszínházi Divat-revü olyan nagymérvű érdeklődést váltott ki a debreceni hölgyközönség köréből, hogy a több oldalról nyilvánított kéresek engedve, a színház igazgatósága a Divat-revüt vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Matiné alakjában megismétli. A műsor ugyanaz lesz, mint az esti előadás volt. A costumeok sokasága azonban kibővült újabb érkezett modellekkel. Jegyek a Vigszínháznál előre válthatók rendez helyárakkal.

* Stacia Napierkowska a volt cári udvari ballet prima ballerínája, elragadóan szép alakítást nyújt a „Titokzatos nő” (mysteriense) című négy felvonásos drámában a film bámulatos technikái a legszebb olasz filmek közé sorolja. Bemutatja az Aranybika mozi.

* A vérző arena. Ezt a pompás filmet híre már rég megelőzte, itt Debreczenben a legszebb és legcsodásabb filmnek kijáró fogadtatásban részesült a tegnapi bemutatón. Bikaviadalok, tömegjelenetek, az éjféle processio felejthetetlen látványt nyújtanak. A tragédia meséje és a kitűnő rendezés csodás, úgy hogy érthető, hogy ez a film Páris mozgósínházaiban hónapokon keresztül marad műsoron. Bemutatja az Apollo. Előadások 5, 7 és 9 kor.

* Horthy Miklós kormányzónk debreceni látogatását, filmen minden előadásban bemutatja az Uránia, Apollo és Aranybika.

* Miss Amerikan II. Zsufolt házak nézik ezt a szép filmet, úgy hogy jól teszi, aki jegyeiről elővételeben gondoskodik. Jegyelővétel az Urániában délelőtt 10-12-ig, pénztárnyitás délután 4 órakor.

SPORT

Felhívás. Vonatkozással a MASz szabályaira, felhívom a helyi egyesületek ath. sz. o. előadóit, hogy a f. évi jul. 31-ig rendezendő atletikai versenyek terminusait nálam (Péterfi-utca 18. sz.) bejelenteni sziveskedjenek, legkésőbb máj. 15-ig, mert a terminusok összegyeztetését a MASz intézi, a beküldendő adatok alapján. Sennyei Oláh, ker. előadó.

A DEAC vasárnap rendez meg házi birkoztversenyét a ref. főgimnázium tornatermében. Kezdődik d. e. 10 órakor. A versenyzőkön kívül a helyi egyletek kiváló birkoztói akadémiái birkoztást fognak bemutatni. Jegyek 12 koronás ülő- és 5 koronás álló-helyre training-jegyek előre az Egyetemi Körben válthatók.

Áldozócsütörtökön, e hó 13-án délután fél 4 órai kezdettel rendez a DTE-szezonnyitó atletikai versenyét a helybeli, megyei sportegyesületek és a katonai sportcsoportok versenyzőinek részvételével, úgy hogy a verseny minden száma érdekesnek ígérkezik. — Jegyek előre válthatók Mentze Henrik sportcikké árúházában, a főposta mellett.

Törvénykezés

§ Elítelt gépkezelő Csiki Sándor hajdunánási cséplőgépkezelő 4 évvel ezelőtt megismerkedett Skodinszky Antalnival, akivel később közös háztartásban élt. Csiki aztán elűzte magától az asszonyt, ingóságait eladta és a pénzt elköltötte. A vádlott a törvény zék előtt beismerő vallomást tett s a bíróság 3 hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Kiadja: MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP- KIADÓVALLALAT RÉSZVÉNYTÁRS. E számért főszerkesztő felelős.

URANIA	APOLLO
Szombat Vasárnap	Szombat Vasárnap Hétfő, Kedd, Szerda
Az amerikai Pathé-gyár remeke.	6 napig Páris legnagyobb szenná- ciója
Miss Amerikan II.	A vérző arena
Kalandor regény 4 részben 21 felv. II. rész Szemtől szembe. Főszereplő Vernon Castle.	Tragédia 6 felv. Rendezte Max André a párisi come- die française rendezője
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Előadások 5, 7 és 9-kor.
ARANY BIKÁ MOZI	
Szombat, Vasárnap Pierre Wolf drámája	
A titokzatos nő	
(Mysteriusz) 4 felvonásban. Főszereplő: Stacia Napierkowska a volt cári udv. ballet primaballerínája	
Előadások 7 és 9 órakor.	

Meghívó

Mint a Debreczeni Háztulajdonosok Egyesülete választmányi tagját felkérjük, hogy folyó év május hó 9-én, délelőtt 10 órakor tartandó választmányi ülésén a Debreceni Gazdák Bankja Rt. hivatalos helyiségében, Kossuth-u. 17. megjelenni sziveskedjék.

Debreczeni Háztulajdonosok Egyesület

SUHAJDA BÉLA
elnök.

Furtai községi óvoda felügyelőbizottságának
Elnökségétől.

120.1920. sz.

Pályázati hirdetés.

A Furta (Biharvármegye) község kisdé-
óvójánál az óvónői állás megüresedett, melyre
ezzenal pályázatot hirdetek.

Az állás egyelőre helyettesi minőségben
töltetik be, de amennyiben az alkalmazandó
helyettes kifogás alá nem esik, megválasztásra
számíthat.

Javadalmazás: A törvény szerinti illetmény.
3 szoba s mellékhelyiségekből álló lakás, kerttel.
Kellően felszerelt pályázati kérvények hoz-
szám 1920. évi május 31-ig nyújtandók be.

Furta, 1920. április 27.

Ország József
felügy. biz. elnök.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapiokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Mindenfajta

cséplőgépek, kazánok és
mezőgazdasági gépek ja-
vitását vállalja a Debre-
czeni Mezőgazdasági Gép-
gyár Részvénytársaság

Könyvberendezés

fényezett szekrények, bő-
rdívány, bőrkarosszék, fa-
liskepek és óra, asztal-
kák, 36-os női cipő stb.
eladó Simonyi-ut 13.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

Jó írásu

kisasszony fűszerüzletbe
felvételük, sajátkezü írás-
beli ajánlatok személye-
sen adandók át, ki már
üzletben írásbeli teendő-
ket végzett előnyben ré-
szesül Félégházy János.

Eladó

egy hasas koca, Méntelep
földszint Ajtó-u. 28.

Kiss Ferencz

női szabó Piac-u.
56 szám. Iztékes
munkát jutányos
áron készít.

Bélyegzőgyár és véső- intézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Szekér

kerékrafok felhuzása ne-
hány perc alatt esak-
zölhető a Debreczeni
Mezőgazdasági Gépgyár
Részvénytársaság híd-
gen sajtó ráffeluzó gé-
pén. Hétfőn, szerdán és
pénteken délután áll a
gazdaközönség rendelke-
zésére.

FORGÁCS I.

MŰRÁS, Bádógos-utca.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok
ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő

Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

Most érkezett áruk:

Palugyai borok
Finom likőrök
Vérnarancs
Ecet
Gyanta
Enyv
Kocsikenőcs
Porfesték minden színben
Firniesz valódi
Raffia
Papír spárga
Kékkő
Kénmáj
Kénpor szőlőhöz.
Legolcsóbban kapható

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Állandóan friss hortobágyi
hal kapható Egyház-tér 6.
szám alatt.

Kilója 45 kor.

SZENT-PÁL GYÓGYINTÉZET

DEBRECZEN
: Egyház-tér :

Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, rheumások, bőr és nemi-
betegségek s minden más chronikus betegségben szenvedők részére
berendezett s természetes gyógyfolyásokkal felszerelt intézet.

RENDELÉS
EGÉSZ NAP

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferenc József-ut 59.